

Lansko leto smo prijaviли ta-le članek:

Znano je, da se mora trtno listje na spodnji plati, da trtam ne škodi strupena rosa, škropiti z apnom in z bakrenim vitrijolom. Gledé tega priporoča E. Mach, vodja vinarske šole v S. Michele na Tirolskem, na podlogi dosedanjih poskušanj tako-le ravnati:

Pri porabi tekoče zmesi iz apna in bakrenega vitrijola zadostuje, če vzameš 2 $\frac{1}{2}$ ugašenega apna in 2 $\frac{1}{2}$ bakrenega vitrijola na hektoliter vode.

Če pa vzameš premalo apna, ali če je apno slabo, utegne se, ker je apna premalo, pripetiti, da se osmоди nekoliko trtno listje. Da toraj varno ravnaš, priporočamo kupiti v lekarni nekoliko rudečega lakmusovega papirja. Košček tega papirja, pomočenega v zmes, mora zamodreti, če je v zmesi uže dosti apna.

Drugi poskus je ta: Zmes naj mirno stoji, da se gošča usede na dno. Ako je goranja tekočina brezbarvena, to je znamenje, da je bilo dovolj apna; ako je pa ta tekočina še višnjev-kasta, kaže to, da je bilo premalo apna.

Apno bodi ravno prav; kolikor bolje to pogodiš, toliko boljši je učinek tekočine. Tako so pokazali vsi poskusi. Ako je premalo apna, potem se pa, kakor smo uže omenili, osmоди listje.

Gospod Ivan Urbančič, posestnik v Trnovem na Notranjskem, naredil je na podlogi tega članka poskus ter nam sporočil o izidu to-le: *)

Poškropil sem prvokrat s priporočeno tekočino proti koncu meseca julija trtno listje, in sicer za poskušnjo vsako drugo vrsto. V drugič sem škropil čez mesec dni, to je, konec meseca avgusta. Ob prvem škropljenju še ni bilo znaka o peronospori, ob drugem škropljenju našel sem pa uže njen sled. Tudi ob drugem škropljenju sem ravnal kakor v prvič, nekatere vrste sem škropil v drugič, nekatere poškropljene vrste sem v drugič pustil, nekatere sem pa ob tem času prvokrat škropil. Opazil sem ta-le vspeh:

Konec meseca julija škropljene trte ostale so zdrave, a one poleg njih rastoče in neškropljene pričele so bolehati v pričetku meseca septembra za peronosporo. Ob drugem škropljenju so bile neškropljene trte uže nekoliko bolne. Drugo škropljenje ni nič koristilo in po mojem mnenju tudi onim trtam ne, ki so bile uže poškropljene, kajti vsled suhega vremena med obojim škropljenjem je prvo popolnoma zadostovalo. Iz tega, da v mesecu avgustu prvič škropljeno bolno listje ni ozdravelo ali vsaj zeleno ostalo, posnemam, da je treba škropiti, dokler ni še listje bolno. Jaz sem naredil skušnjo: Škropljenje pomaga prav izvrstno, ako škropiš ob pravem času, kedar se je pa bolezen uže pokazala in vgnjezdila, takrat pa ne pomaga nič.

*) Gospodu J. Urbančiču se zahvaljujemo prav lepo za jako zanimivo sporočilo.

Za škropljenje je treba posebnih škropilnic, katerih večina je pa draga. Lansko leto smo pa popisali neko novo, ki je dokaj cenejša od drugih, zato naj nam bodi dovoljeno, ker je reč zelo važna, ta popis še enkrat priobčiti.

Falbisaner & Stebel v Offenburgu na Badenskem sta sestavila po navodu Götheja, vodje kralj. šole za sadjarstvo in vinarstvo v Geisenheimu, novo škropilnico za pokončevanje drevesnih mrčesov in gliv. Škropilnico so spoznali prvi strokovnjaki na Nemškem za najboljšo napravo, s katero se dadé hitro, gotovo in na najpriprostejši način uničiti razni škodljivci na rastlinah.

S to prav ročno škropilnico (glej podobo 8) je moči pokončevati mrčes in glive na drevju, na grmovju in na trtah na najlaži način. S škropilnico škropiš lahko strup na katero koli mesto, bodisi na najvišje veje ali na najtanjše nizke mladike.

Škropilnico moreš pritrditi na drog in tako do 25 m visoko škropiti. Tako je mogoče glive tudi na najvišem drevju pokončati.

Copič moreš sneti s škropilnico ter ga nadomestiti z drugimi brizgalnimi pripravami, na pr. s pripravo, s katero je mogoče trte škropiti z apnom ali z bakrenim vitrijolom proti strupeni rosi.

Škropilnice izde'ujeta C. Falbisaner & Stebel v Offenburgu na Badenskem. Vsa priprava stane preko 4 gold. Ker škropilnica s zavojem vred ne tehta niti 5 $\frac{1}{2}$, stane vožnja po pošti v vsak kraj le 30 kr. K tem stroškom pride še nekaj carine.

Marsikateri Dolenjec bode, prebravši ta članek, rekel: Ali še to? Saj nas stane obdelovanje vinogradov uže tako neprimerno veliko! Mi pa moremo le odgovoriti: Ne pomaga nič; brez truda ni kruha.

Pod. 8.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 10. Med raznimi rečmi sem bral, da je maža „lanolin“ posebno dobra za konjska kopita. Blagovolite mi naznaniti, kje dobim lanolina in po kaki ceni? (M. J. L. v M. na Stajarskem.)

Odgovor. Lanolin prodajajo uže po mnogih lekarnah. Obrnite se do bližnjega lekarja; ako ga nima sam, gotovo pa Vam vé povedati, kje ga dobite in po kaki ceni.

Vprašanje 11. V zadnjem listu omenjate homeopatičnega zdravila za konje. Ali so taka zdravila tudi za govejo živino? Kje jih dobim? Kako jih je dajati živini? (P. Z. v Z.)

Odgovor. Če tudi nismo privrženci homeopatom, vendar Vam radi odgovarjamo na Vaša vprašanja. Seveda zdravijo tudi živino s homeopatičnimi zdravili. Homeopatična zdravila so tekoča (tinkture) ali trda (v obliki kroglic). Za živino rabijo najbolj tinkture. Tinkture dobite v vsaki apoteki, in sicer zahtevajte za živino 5. do 12. potenco. Eno uro, predno daste živini zdravila, ne sme dobiti ni krme ni vode. Tinkture vzemite za majhne

živali 2—3, za velike živali 3—5 kapljic ter jih vlijte na oblat ali na košček svežega, belega kruha. Oblat ali košček kruha s temi kapljicami položite živali prav na zadnji konec jezika, katerega ji poprej potegnite, kolikor le morete, daleč iz gobca. Žival, katero lečite s homeopatičnimi zdravili, ne sme dobivati s krmo nič soli in ne sme biti v hlevu, v katerem diši po drugih zdravilih. Ob boleznih, katere navadno preidejo hitro, ponavljajte zdravilo vsakih 10—20 minut, ob dolgotrajnih boleznih pa vsakih 24 ur. Ako je bolezen potem, ko je žival dobila zdravilo, hujša, kaže to, da je bilo zdravilo pravo. Katera zdravila so prava, to najdete v knjigah, ki se pečajo s homeopatičnim zdravljenjem živine.

Vprašanje 12. Kateri čas je najbolje sejati lan, v kakošno zemljo in ali mu ugaja svež gnoj? (A. G. v V. pri Celji.)

Odgovor. Lan ljubi v zemlji stare, če tudi ne premočne gnojilne moči, zato raste najbolj za okopavinami katerim je bilo pognojeno. Tudi vspeva dobro po prahi, po ovsu in po sočivju. Na tisto njivo naj pride lan najhitreje čez 6 let zopet. Ako pa gnojite lanu s svežim gnojem, storite to uže jeseni, a z gnojem, ki je dobro preležan. Posebno ugajajo mešanec, pepel in gnojnica. Njiva za lan mora biti dobro vzorna, po vrhu pa dobro pobranana. Glavni pogoj, da uspeva lan dobro, je, da njiva ni plevelna. Sicer ga je pa pridno pleti. Sejejo ga od marcija meseca do junija; najbolje ga je aprila meseca, ker je tačas v zemlji še dovolj vlage, ki posebno ugaja lanu, in ker zgodnejši lan ne trpi toliko od zemeljskih bolh.

Vprašanje 13. Imam mladega (pet let starega) konja, ki se je navadil letos čudne hoje. Kedar namreč dirja, ziblje se s sprednjim životom z ene noge na drugo, da ga je kar grdo videti. Od kod prihaja to in ali se dá odpraviti? (C. L. v B.)

Odgovor. Taka hoja je razvada, prihaja pa od tod, če je konj privezan v hlevu preveč na kratko, ako se v hlevu dolgočasi, in ako imajo mladi konji premalo prilike gibati se na planem. Konj se namreč navadi najprvo v hlevu stati zdaj na eni, zdaj na drugi nogi, tako, da se počasi ziblje. Ziblje se pozneje tudi, kedar dirja. To razvado je konju zelo težko odpraviti, kar je toliko neprijetneje, ker je tak konj dosti manj vreden. Priporočajo konja privezati na dolgo privez, ter mu zvezati sprednji nogi pod picljem s slamnato vezjo toliko skupaj, da sti nogi toliko narazen, kolikor je naravno. Gledati je tudi na to, da se konj ne dolgočasi. Razumen človek, kateri ima konja v oskrbi, more z umnim ravnanjem največ opraviti.

Razne reči.

— Mušnico (goba, *agaricus muscarius*) pozna skoro vsak človek. Ima rdeč klobuk in po njem bele pike. Ta goba je zelo strupena ne samo ljudem, ampak ostrupi tudi vsako drugo žival. Muham polijemo mušnico z vrelim mlekom, ter jim jo postavimo na primeren kraj. Tudi za druge mrčese jo rabimo s prav dobrim uspehom;

treba nam je samo mušnico stolči, da se potem sama spremeni v mehko maslo čez kake pol ure. S tem mehkim testom namažemo vse tiste kraje in luknje, koder bivajo stenice, ki precej, kedar to zaužijejo, poginejo. Tudi se posušena za zimo lahko spravi.

— Zoper garje pri konjih in goveji živini naj se rabi zeleno milo. To se raztopi v lugu, tako, da se naredi testo. S tem se garje vsak dan enkrat namažejo, a poprej treba vselej garjasto mesto z gorko vodo omiti.

— Pripomoček zoper ščurke. Neki farm. ruski list priporoča sirup, z ravno toliko fosforom pomešan. To mešanico postavimo ščurkom na pripraven kraj, kjer se zbirajo; v malo dneh, pravi omenjeni časopis, izginejo ščurki.

— Belim konjem, ki dobijo po koži od gnoja rumeno dlako, spremenimo jo zopet v belo, ako pomešamo navadnega oglja v fin prah s toliko vode, da se zgosti ko kaša. S to zmesjo namažemo rumenkasto dlako in počakamo, da se vse posuši. Potem odrgnemo konja na tistem mestu dobro s slamo in ga očistimo s ščetjo. Če se dlaka v prvič popolnoma ne očisti, ponovimo to delo še enkrat.

— Stenice se zaradi nesnage prav rade ugnezdi po kokošjih stanovanjih in po drugih prostorih. Polovimo in pokončamo jih prav lahko, ako jim nastavljamo tanke, olupljene bekove šibice v povezanih metlicah; bekov duh privablja stenice na metlice, med katere se čez dan skrivajo. Kedar se nadležnih živalic nabere, vtaknemo metlice v vrelo vodo, zvečer jih pa zopet nastavimo.

Gospodarske novice.

* Šolski vrt na pripravnici v Ljubljani je dobil v oskrbovanje gospod profesor Vodeb. Tako vsaj čujemo. Zakaj je odložil gosp. profesor Linhart oskrbovanje, nam ni znano.

* Kmetijskega pouka reči razdelili so v c. kr. kmetijskem ministerstvu v dve skupini. Poročevalec o didaktičkih in organizatorskih rečeh je ministerjalni svetnik dr. pl. Lorenc, o ekonomijskih in administrativnih pa baron Hohenbruck.

* Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe koroške je imel 19. januarija t. l. sejo. Iz zapisnika posnemamo nastopne reči: Odbor vzame na znanje obljubo kmetijskega ministerstva, da hoče z denarjem podpirati cepljenje prašičev proti perečemu ognju. — Kmetijsko ministerstvo je odreklo naprošeno podporo strokovnjaku, ki bi se šel poučevati o izdelovanji šotnega nastilja. — Odbor ukrene na poziv koroškega deželnega odbora pretresati nasvetovano postavo o poslkih. — Glavni odbor ukrene, kar je potrebno, da dobi družba zadoščenje za napade v koroškem deželnem zboru. — Sprejme se od tajnika Schütza nasvetovani način, kako porabiti deželno podporo za sadjarstvo. — Družbene lanarske stroje sklepejo prodati. — Družbeni veliki vrtnar nasvetuje, kako pospešiti na Koroškem boljše oskrbovanje drevja. — Občini Goričam se dovoli podpora za srenjsko drevesnico,*